

VERSLAG BESTUURSRAAD VOOR ENGELEN EN BOKHOVEN

DATUM: 6 maart 2017

Aanwezig

Voorzitter : de heer M.F.J.M. Kroezen
Overlegpartner : de heer P.E. Kagie
Ambt. secretaris: mevr. J. Pawiroedjo
Leden : mevrouw I.W.J. Claessens
: de heer G.A.M. Koelemij
: de heer C. Lavell
: mevrouw Y. Mulkens
: mevrouw M.M. van den Oord – Raemaekers
: de heer L.A.M. Pigmans
: mevrouw Y. Schram
: de heer E.A.P. de Visser
Publiek : 10 personen
Pers : mevrouw A. van den Dungen (Brabants Dagblad)

1. OPENING

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Er hebben zich verschillende insprekers gemeld.

Windturbines De Rietvelden

Er wordt ingesproken namens Bewonersplatform Engelen. Het Bewonersplatform geeft aan dat de gemeente in de race zit voor de groenste stad. Heineken heeft zich tot doel gesteld "groener te worden dan hun beroemde flesje". Het Bewonersplatform is niet gelukkig met de keuze van windturbines binnen de bebouwde kom. Omwonenden zijn pas zeer laat in de procesvorming op de hoogte gesteld van de plannen. De gemeente zou per wijk met de inwoners moeten kijken hoe de wijk energieneutraal gemaakt kan worden en bewoners daarbij ondersteunen. Heineken moet als internationaal bedrijf zorgen dat de ontwikkelingen van het bedrijf in samenspraak en in harmonie met de omgeving verlopen. Het Bewonersplatform heeft (nog) niet met Heineken gesproken. De gemeente belooft allerlei onderzoeken naar draagvlak en gezondheid uit te voeren. Het Bewonersplatform heeft geen idee waar de gemeente mee bezig is en kan dus ook niet toetsen of dit goed gebeurt. Het Bewonersplatform wil best meedenken over het realiseren van duurzame energie in hun omgeving. Zeker als zij daarbij betrokken en meegenomen worden. Niet als er over de hoofden van de bewoners door bedrijven en de overheid met hun geld en de omgeving gespeeld wordt. Volgens het Bewonersplatform passen windturbines niet in Engelen. Het gebied is te dicht bevolkt en de molens komen te dicht op natuur-hoofdstructuren. De reactie van het college op de ingediende moties van 31 januari 2017 roept alleen maar meer vragen op. Aan de gemeente wordt gevraagd:

- inzicht te geven in wat de gemeente doet om omwonenden te beschermen;
- inzichtelijk te maken wat het gezondheidsonderzoek dat door gemeente wordt uitgevoerd inhoudt;
- of de gemeente de gezondheidsonderzoeken die tijdens de vergadering van de BR op 23 januari jl. zijn ingebracht door de huisarts in de besluitvorming meeneemt;
- inzicht te geven in het draagvlakonderzoek dat door de gemeente wordt uitgevoerd;
- welke definitie de gemeente hanteert voor de toetsing van draagvlak en hoe er wordt getoetst;
- wanneer de gemeente de resultaten van beide onderzoeken verwacht en of de resultaten worden meegewogen in de besluitvorming tijdens de ROB-commissie vergadering;
- of Heineken en de gemeente nog nadenken over alternatieven;
- of de provincie hier ook nog een rol in speelt.

Op 13 maart 2017 wordt in De Engelenburcht de film "Onderstroom" van Jeroen Hogendoorn vertoond. Daarin wordt de relatie tussen de burger en de overheid bloot gelegd. Het Bewonersplatform nodigt iedereen uit om zich aan te melden voor deze meet-up tussen publiek, maker en deskundigen na afloop van de film.

De tweede inspreker geeft aan dat het antwoord van het college op de motie "onderzoek windturbines" erg onduidelijk is. Zij citeert: "*Draagvlak wordt gezocht in een uitgebreide reactie op de ingebrachte zienswijzen in het kader van inspraak, verdere communicatie, het uitwerken van de*

kansen voor participatie en compensatie en het monitoren van de ontwikkeling van draagvlak voor windmolens in algemene zin en voor dit park in het bijzonder. Dit krijgt een plek in het raadsvoorstel.”

De heer Ter Borg geeft aan dat in 2014 vier partijen een aanvraag hebben ingediend voor het plaatsen van windmolens. De gemeenteraad heeft daar unaniem mee ingestemd, mits er voldoende draagvlak is. Er wordt niets vermeld over de hoogte van de windmolens en/of de minimale afstand tot bewoond gebied.

In 2016 wordt in Parijs internationaal overeengekomen in 2050 een energieneutrale wereld te hebben. Ook Nederland stemt met dat verdrag in. Internationaal worden er vele onderzoeken verricht voordat er overgegaan wordt tot het plaatsen van windmolens op het land. Voor de afstand van windmolens tot omwonenden wordt als internationale vuistregel 10H (hoogte x afstand) aangehouden. Op de Rietvelden/Treurenborg wil de gemeente molens plaatsen van 190 meter hoog. Dat betekent $10 \times 190 \text{ m} = 1,9 \text{ km}$ als minimale afstand tot woongebieden.

In november 2016 organiseert de gemeente een informatieavond. Daar worden volgens de heer Ter Borg alleen de positieve kanten van de windmolens benoemd en niet de negatieve. Eind november heeft de heer Ter Borg op eigen initiatief:

- a) meningen van omwonenden gepeild;
- b) de resultaten op petities.nl geplaatst
- c) geflyerd.

Met mevrouw Van Riet heeft hij de krachten gebundeld in “Samen sterk”. Op 27 december moesten alle reacties bij de gemeente binnen zijn. Tot op heden is daar geen reactie van de gemeente op ontvangen. Het plaatsen van de geplande hoge molens leidt tot enorme onrust en schade. Dat staat niet in verhouding staat tot het beoogde energierendement. Met betrekking tot deze schade wil de heer Ter Borg weten bij welke partij fysieke en/of materiële schades geclaimd kunnen worden. Hij stelt het zeer op prijs hierover exact geïnformeerd te worden om niet in NAM-procedures (aardbevingen Groningen) verzeild te raken.

De volgende vragen worden gesteld:

- Wat gaat er van ons belastinggeld in de vorm van subsidie mogelijk naar een object dat onze gezondheid negatief gaat beïnvloeden?
- Duizenden omwonenden zijn tegen de plaatsing van de windmolens. Wordt dit strijd tussen van de tegenstanders tegen de vier initiatiefnemers of gaan partijen (omwonenden, initiatiefnemers, gemeente en provincie) met elkaar aan tafel zitten om standpunten te evalueren en te zoeken naar alternatieve locaties c.q. alternatieve technische oplossingen?
- “Samen sterk” heeft kosten gemaakt voor ontwerp, drukwerk, verspreiden van flyers, beleggen van vergaderingen, huren van ruimtes, arbeidsuren, secretariaat enz. In het raadsvoorstel van de commissie ROB van 10 juni 2014 staat in paragraaf 10 dat dergelijke kosten voorzien zijn binnen het Programma Milieurespecterende Ontwikkelingen. Bij wie kan “Samen Sterk” de genoemde kosten declareren?

Samen Sterk protesteert stellig tegen wijziging van het bestemmingsplan voor de plaatsing van de windmolens. Namens Samen Sterk verzoekt de heer Ter Borg om een antwoord op de gestelde vragen.

Hulpsecretarie

De heer Ter Ellen vertelt dat hij, nu de hulpsecretarie gesloten is, persoonlijk naar het stadskantoor moest gaan om zijn rijbewijs en invalidenparkeerkaart te verlengen. In de buurt van het stadskantoor is echter geen invalidenparkeerplaats. Hij moest daarom noodgedwongen naar Rosmalen. Daar moest hij bijna honderd meter lopen om bij de balie te komen. Op donderdagavond kon hij in Engelen zijn paspoort ophalen. De invalidenparkeerkaart moest hij echter in Rosmalen ophalen. Hij begrijpt niet waarom het niet mogelijk is om die in Engelen op te halen. Hij spreekt de hoop uit dat de wethouder de hulpsecretarie daarom toch open kan houden. De beveiliging van de hulpsecretarie in Engelen is het beste van de hele gemeente.

HOP Engelermeer

De heer Jonckers spreekt in namens Stichting Platform Keelbos over het medegebruik van de homo-onthoofdingsplaats (HOP). Deze is al meer dan 40 jaar aan het Engelermeer aanwezig. De laatste tijd is er een homo-fobisch klimaat ontstaan door het beleid van de BR waarbij homo's regelmatig worden uitgescholden. Als de BR van mening is dat homo's niet mogen recreëren aan het Engelermeer, dan zal aan hetero's volgens het gelijkheidsbeginsel ook de toegang ontzegd moeten worden.

Stichting Platform Keelbos heeft onlangs met de politie én de gemeentelijke vertegenwoordiger van de BOA's en een vertegenwoordiger van "Roze in Blauw" overleg gevoerd. Daarbij zijn enkele afspraken gemaakt. "Roze in Blauw" zal wijkagenten en BOA's instructies geven over de politierichtlijn "Blauw op de Roze-ontmoetingsplaats". Die richtlijn is bedoeld om de veiligheid van de HOP-bezoekers te verbeteren. De heer Jonckers vraagt daarom om pragmatische oplossingen te zoeken, maatregelen te nemen en uit te voeren voor de verbetering van de veiligheid van homo's.

De heer Kroezen antwoordt dat er over een HOP wordt gesproken terwijl die er niet is. In een B&W besluit uit 2014 is volgens hem aangegeven dat een HOP niet wordt gedoogd. De BR is het ermee eens dat mensen elkaar moeten kunnen ontmoeten. Er vinden echter activiteiten plaats bij het Engelermeer waar de BR niet blij mee is. En met de BR de bewoners van Engelen en Bokhoven. Het gaat om seks in de openbaarheid en publieke ruimte en naaktloperij. Hij zal zelf nagaan wat de uitkomsten van het overleg zijn waar de heer Jonckers over spreekt. Dat homo's onheus worden behandeld is een feit. De heer Kroezen wordt echter ook wel eens onheus behandeld. De BR gaat met het hoofd van de afdeling Stadstoezicht een overleg voeren over de handhaving bij het Engelermeer. De BR neemt daarbij de handhaving en veiligheid van alle bewoners in Engelen en Bokhoven in den breedte mee.

Afspraak met afdelingshoofd Stadstoezicht

De BR is bezig om een afspraak in te plannen met Femke Vermeulen (hoofd Stadstoezicht) o.a. over situatie Engelermeer.

2. VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN 23 JANUARI 2017

De heer Kroezen is zeer ontstemd dat het zo lang duurde voordat de notulen gereed waren. Verzocht wordt de notulen in het vervolg sneller ter beschikking te stellen.

De heer Kagie spreekt af dat geprobeerd zal worden om de notulen binnen een week gereed te hebben.

Naar aanleiding van:

De heer Kroezen meldt dat mevrouw Van Manen druk bezig is met het onderzoek naar de gevolgen van Laagfrequent geluid. Dit onderwerp komt te zijner tijd terug.

Hij stelt het op prijs als aan het verslag wordt toegevoegd dat mevrouw Van de Mortel niet wenst te investeren in een belemmering van haar uitzicht.

De planning van het raadsvoorstel windmolens is nog niet aan de voorzitter gemaaild.

Mevrouw Schram geeft aan dat in de voetnoot wordt aangehaald dat de hulpsecretarie 1 à 2 uur in de week geopend zal zijn. Dat klopt niet. Documenten kunnen op donderdag slechts tussen 18.00 en 18.30 uur worden opgehaald.

Tijdens de vergadering van 23 januari is nadrukkelijk gesproken over veiligheidseisen van paspoorten. Daar is niets over terug te vinden in het verslag. Meneer Ter Ellen heeft gesproken over de Rabobank. Ook daar is niets over terug te vinden in de notulen. Verder geeft de wethouder aan dat Wmo-zorg in de wijk wordt uitgebreid. Mevrouw Schram wijst er nadrukkelijk op dat Engelen geen wijk is maar een dorp. De heer Kroezen geeft aan dat de gemeente de begrippen wijken, dorpen en buurten hanteert. Engelen en Bokhoven zijn wijken van 's-Hertogenbosch. Mevrouw Schram houdt vast aan dorpen.

De heer Van Gaal is de nieuwe wijkmanager voor Engelen en Bokhoven, Maaspoort en Empel en Meerwijk.

Mevrouw Van den Oord geeft aan dat bewoners die iets missen op de nieuwe website van de BR, dat aan de BR kunnen melden.

Het verslag wordt vastgesteld.

3. WINDMOLENPARK

Mevrouw Mulkens vindt het onvoorstelbaar dat de gemeente nog steeds geen reactie heeft gegeven op de ingediende zienswijzen, dit ondanks de telefonische belofte van de projectleider. Het is nog opmerkelijker dat de BR sinds de raad van 31 januari 2017 niet meer van de gemeente heeft gehoord. Tijdens die raadsvergadering is een aantal moties over windmolens aangenomen. Ondertussen zijn teksten over windmolens op de gemeentelijke website aangepast. Mevrouw Mulkens is van mening dat zaken Trumpiaans worden omgedraaid en vraagt zich af hoe de verwijderde pagina's weer terug gehaald kunnen worden. Tijdens de vergadering van de BR van 23 januari 2017 heeft mevrouw Mulkens gevraagd om een tijdpad aan te geven. De BR heeft dat niet ontvangen.

Gevraagd wordt hoe de gemeente het draagvlak onder de bewoners gaat uitvoeren. De BR is van plan om een inloopbijeenkomst te organiseren zodra gekend is wanneer de inspraakprocedure gaat lopen. De BR maakt zich ernstig zorgen om de gezondheidsrisico's voor omwonenden. Gevraagd wordt om die zorgen door te geven. Op 13 maart 2017 wordt de film *Onderstroom* vertoond in De Engelenburcht. De film geeft een heel duidelijk en zorgelijk beeld over windmolens. Mevrouw Mulkens vindt dat 's-Hertogenbosch "the guts" moet hebben om duurzame energie op een andere manier aan te pakken en af moet zien van windmolens. De BR is van mening dat energietransitie prima is, denk daarbij aan zonnepanelen. Daar is absoluut draagvlak voor te vinden.

De heer Kagie gaat niet in op de inhoud. Het college staat open voor kritiek. De zienswijzen worden nu verwerkt. Het tijdspad zal kritisch worden bezien, mede omdat de raad een aantal moties heeft ingediend. Er zal meer tijd moeten worden genomen om recht te doen aan de vragen van de raad. Hij gaat ervan uit dat binnenkort een stappenplan bekend zal worden gemaakt.

Mevrouw Mulkens geeft aan dat zij gesproken heeft met mevrouw Ouwenberg. Uit dat gesprek komt naar voren dat er heel goed naar de regeltjes wordt gekeken, maar er moet volgens haar meer rekening met mensen worden gehouden. Zij is blij dat de wethouder aangeeft dat er een goed draagvlakonderzoek uitgevoerd moet worden. Zij is benieuwd hoe dat onderzoek eruit gaat zien.

De heer Kagie geeft aan dat het college zich daarvoor in gaat zetten. De BR zal nader worden geïnformeerd over de stappen die zullen worden genomen.

De heer Kroezen haalt de gezondheidsrisico's aan die door mevrouw Van Manen worden onderzocht. Hij vraagt de wethouder om daar ook aandacht voor te hebben.

Vanuit het publiek wordt gevraagd of het mogelijk is dat een van de ambtenaren tijdens de openbare vergadering van de BR een mondelinge toelichting kan komen geven op de vragen die gesteld zijn.

Dan is iedereen op de hoogte en up-to-date. De heer Kagie antwoordt dat het goed is om een toelichting te geven op de te ondernemen stappen tijdens een vergadering van de BR.

4. HULPSECRETARIE EN WMO-LOKET

Mevrouw Schram geeft aan dat er verwarring bij burgers is ontstaan over het besluit om de gemeentesecretarie te sluiten. Ook staat volgens haar op de gemeentelijke website dat de dependance is gesloten maar is de avondopenstelling voor de uitgifte van documenten niet vermeld. Het veiligheidsargument van wethouder Kagie slaat nergens op omdat de uitgifte van de identiteitsbewijzen straks in het café in de Engelenburcht plaats gaat vinden. In het verslag van 23 januari 2017 heeft wethouder Kagie toegezegd dat de Wmo-zorg in Engelen en Bokhoven zal worden uitgebreid. Dat wordt later tegen gesproken in een persbericht waarin staat dat er in 's-Hertogenbosch verbeterde wijkpunten komen voor de wmo. Bewoners kunnen hun identiteitspapieren slechts één keer in de week ophalen. Dat is op een buitengewoon lastige tijd van 18.00 – 18.30 uur. De besparing van € 15.000,- per jaar staat in geen verhouding tot de miljoenenopbrengst die de gemeente 's-Hertogenbosch heeft gekregen door de realisering van grondverkoop en woningbouw in de geannexeerde gemeente Engelen en Bokhoven. Het doet geen recht aan de toezeggingen destijds dat de opbrengsten ten goede zouden komen aan Engelen en Bokhoven.

De BR is van mening dat de sluiting van de secretarie onrechtmatig is en niet voldoet aan de beginselen van behoorlijk bestuur. Het vertrouwensbeginsel is geschonden op basis van de annexatieovereenkomst.

De BR zal de gemeente schriftelijk verzoeken een krediet beschikbaar te stellen voor onafhankelijke juridische advisering en bijstand voor haar functioneren. Verder vraagt de BR om alle stukken ter beschikking te stellen die betrekking hebben op de overeengekomen annexatievoorwaarden tussen de voormalige gemeente Engelen en Bokhoven en de gemeente 's-Hertogenbosch.

De heer Kagie antwoordt dat de besluitvorming van de gemeenteraad, de argumenten met betrekking tot de veiligheid en de bezuinigingsmaatregel niet terug genomen worden. In reactie op de inspraak van de heer Ter Ellen geeft hij aan dat geregeld gaat worden dat invalidenparkeerkaarten ook in Engelen opgehaald kunnen worden. Suggesties over andere openingstijden wil hij graag met de BR bespreken. De heer Kagie heeft niet toegezegd dat er in Engelen en Bokhoven een zorgloket zou komen, maar wel dat er in Engelen een spreekuurpunt komt waar de bewoners uit Engelen en Bokhoven naar toe kunnen gaan. Hij heeft daarover contact met Buurtzorg gehad. Samen met hen zal gestalte worden gegeven aan de uitwerking van een spreekuurpunt. Denk daarbij ook aan de (digitale) informatiefunctie. De heer Kagie nodigt de BR uit om samen met Buurtzorg en Sociaal Wijkteam West mee te praten over de uitwerking van het spreekuurpunt.

De heer Kagie geeft verder aan dat een afschrift van de stukken die de BR heeft opgevraagd met betrekking tot de annexatie door mevrouw Pawiroedjo zullen worden opgezocht en opgestuurd.

5. NACHTVLIEGEN DOOR HELIKOPTERS

De heer Kroezen meldt dat er in het Brabants Dagblad berichten stonden over nachtvliegen door helikopters van Defensie. Gevraagd wordt of de gemeente daarvan op de hoogte is en daarmee akkoord is. Ook wordt gevraagd of de gemeente contact daarover heeft opgenomen met Defensie.

De heer Kagie heeft geen melding van Defensie ontvangen over een ander vluchtschema boven 's-Hertogenbosch. Er zal navraag over worden gedaan bij Defensie.

De heer Kroezen informeert of er inmiddels een evaluatie heeft plaatsgevonden. Ook dat zal worden nagevraagd.

6. Rondvraag

Profiel nieuwe burgemeester

Mevrouw Mulkens geeft aan dat aan bewoners van 's-Hertogenbosch is gevraagd een bijdrage te leveren aan het profiel van de nieuwe burgemeester. Zij vindt het jammer dat die vraag niet aan bewonersraden is gesteld en vraagt of daar een volgende keer rekening mee gehouden kan worden.

De heer Kagie zal de vraag doorgeleiden aan de vertrouwenscommissie

7. SLUITING

De voorzitter sluit de vergadering om 21.15 uur. De volgende vergadering is gepland op maandag 1 mei 2017.

Jane Pawiroedjo,
14 maart 2017

CONCEPT